

DR RYSZARD PANKIEWICZ – Katedra Nauk Prawnych, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu
adres do korespondencji: ul. Sienkiewicza 22a, 22-400 Zamość
e-mail: rpankiewicz@wszia.edu.pl

***Votum separatum* w prawie kanonicznym i prawie polskim**

Streszczenie

W artykule opisano zagadnienie dotyczące *votum separatum* w prawie kanonicznym i prawie polskim. W zakresie prawa kanonicznego analizie poddany został Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. oraz instrukcja procesowa *Dignitas connubii*, a także Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich. Badanie *votum separatum* w prawie polskim w szczególności objęło akty normatywne ustawowe i wykonawcze oraz orzecznictwo sądowe. Uwzględniona została także podstawowa literatura przedmiotu.

We wstępie artykułu zdefiniowano pojęcie *votum separatum*, które jest szczególnym uprawnieniem przegłosowanego sędziego składu kolegiального, który nie godząc się z wydanym orzeczeniem (rozstrzygnięciem, uzasadnieniem) zaznacza swoje odmienne stanowisko.

Zdanie odrębne uregulowane jest w prawie kanonicznym i prawie polskim, jednakże mimo zasadniczego podobieństwa tej czynności procesowej w analizowanych porządkach prawnych występują również znaczne różnice. Zgodnie z wolą ustawodawcy kodeksowego, w prawie kanonicznym *votum separatum* jest wewnętrzną czynnością procesową, o której strony procesu nie są informowane. W prawie polskim niezależnie od rodzaju procesu czynność ta jest jawna.

Podkreślenia wymaga fakt, że *votum separatum* jest jedyną czynnością procesową, która jest „wyłomem” w tajemnicy wyrokowania. Ponadto, trzeba stwierdzić, iż jest atrybutem niezależności sędziego w podejmowaniu rozstrzygnięcia w danej sprawie.

Należy także zwrócić uwagę na to, że w prawie kanonicznym każdy sędzia składu kolegiального jest zobowiązany przygotować swoje wotum wraz z uzasadnieniem prawnym i faktycznym na piśmie. Jednakże od niego zależy, czy na etapie wyrokowania odstąpi od swojego wotum, czy też nie, co w konsekwencji prowadzi do genezy *votum separatum*.

Słowa kluczowe: *votum separatum*, sędzia, dyskusja sędziowska, proces sądowy, wyrok

***Votum separatum* in Canon Law and Polish Law**

Summary

The article discusses the question of the *votum separatum* in canon law and Polish law. In the field of canon law analysis has been subjected to the 1983 Code of Canon Law and instruction process *Dignitas connubii* and the Code of Canons of the Eastern Churches. Research *votum separatum* in Polish law, in particular, covered the normative acts and court rulings. The basic literature was taken into account.

In the introduction, the article was defined the concept of *votum separatum*, which is the special privilege outvoted judge the composition of the collegiate, which is not accepting the issued the judgment (verdict, the justification) selects their different position.

Dissenting opinion is described in canon law and Polish law, however, despite the essential similarity are of the procedural step in the analyzed legal systems there are also

significant differences. According to the intention of the legislature dipped in canon law *votum separatum* is an internal action process, by which the parties are not informed of the process. The Polish law, regardless of the type of process operation is evident.

It should be stressed that the *votum separatum* is the only activity process, which is an exception to the mystery of adjudication. In addition, it must be stated that it is an attribute of independence of the judge in taking decision in the case.

Belongs also pay attention that in canon law any judge composition of the collegiate is obliged to prepare their a votive offering with reasons the legal and factual in writing. From him, however, it depends on whether at the stage of adjudication depart from its a votive offering or not, which consequently leads to the genesis of *votum separatum*.

Key words: *votum separatum*, judge, judges discussion, judicial process, sentence

Information about Author: RYSZARD PANKIEWICZ, Ph.D. – Department of Legal Sciences, University of Management and Administration in Zamość; ul. Sienkiewicza 22a, 22-400 Zamość, Poland; e-mail: rpankiewicz@wszia.edu.pl